

NEBEVÎ HİKMETLER VE İSLAMÎ KAİDELER

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-salâtü ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne. Seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-din. Emmâ ba'dü:

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, fe inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasîli ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sellem ennehû kâle:

a. En Kâmil Mümin

أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا الْمُوْطَّؤُونَ
أَكْنَافًا الَّذِينَ يَأْلِفُونَ وَيُؤْلَفُونَ
وَلَا خَيْرَ فِيمَنْ لَا يَأْلَفُ وَلَا يُؤْلَفُ

Ekmelü'l-mü'minîne îmânen ahsenühüm hulükan, el-müvattaüne eknâfen, ellezîne ye'lefüne ve yü'lefüne. Ve lâ hayra fî-men lâ

ye'lefü ve lâ yü'lefü.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah Teâlâ'nın selamı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun. Efendimiz, rehberimiz, peygamberimiz Muhammed-i Mustafa Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir miktar, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadîs kitabından okuyacağız.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamazdan önce ilk başta Peygamber Efendimiz'in ruh-u pâki için, sonra onun cümle âlinin, ashâbının, etbâının ve bilhassa Ümmeti Muhammed'in mürşitleri, ve mürebbiyeleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u âliyemizin ruhları için, evliyâullahın, sair enbiyâ ve mürselinin ervâhı için, ahirete göçmüş olan analarımızın, babalarımızın, akrabalarımızın, sevdiklerimizin, dostlarımızın ruhları için, bu beldeleri fetihmiş olan fâtihlerin, gazilerin, mücahit askerlerin ruhları için, cümle ashâb-ı hayratı ve hasenatın ve bilhassa şu caminin yapılmasına emeği geçmiş olanların geçmişlerinin ruhları için, okuduğumuz eseri telif eylemiş olan

Gümüşhanevî Hocamız'ın ve onun talebelerinin ve hocalarının ruhları için, bu bilgilerin hadislerin, bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan ravilerin, âlimlerin ruhları için, biz yaşayan Müslümanların da mevlâmızın rızasına uygun ömür sürüp huzuruna sevdiği, razı olduğu, alını açık, yüzü ak kullar olarak varmamıza vesile olması için buyurun bir Fâtiha üç ihlâs-ı şerîf okuyalım, ruhlarına hediye edelim öyle başlayalım...

Mukaddimede metnini okumuş olduğumuz hadîs-i şerîf güzel ahlâkla ilgilidir. Ebû Saîd el-Hudrî *radıyallahu anh*'den rivayet edilmiş meşhur bir hadîs-i şerîftir, kitaplarda çokça yazılmıştır, sizler de karşılaşmış ve kulağınızla duymuş, hatırina yerleştirmişsinizdir.

Ekmelü'l-mü'minîne îmânen. “İman bakımından müminlerin imanı en kâmil olanları, en olgun imanlı olanları” *ahsenühüm hulükan*, “Ahlâk cihetiyle en güzel olanlarıdır.”

Nasıldır güzel ahlâk diye düşünecek olursak:

el-müvettaûne eknâfen, “başları yumuşak, yani mülayim, sertlik yapmayan,” *ellezîne ye'lefûne*; “O kimseler ki başkalarına ülfet ederler, geçim sağlarlar, ve *yü'lefûne*,

kendileri de ülfet olunabilir, geçim sağlanabilir kimseler.”

Lâ hayra, “Hiç bir hayır yoktur”

Fî-men lâ ye’lefü ve lâ yü’lefü.“Kendisi başkasıyla ülfet etmeyen, kendisiyle ülfet olunmayan kimsede hiçbir hayır yoktur.”

Şimdi bu hadîs-i şerîfi ne kadar iyi öğrenirsek o kadar bize gerekli olan bir hadîs-i şeriftir ki, Peygamber Efendimiz; “Ben güzel ahlâkı tamamlamak için peygamber gönderildim.” buyurmuş.

“Ee, biz müminiz!”

“Nereden belli?”

Ahlâkımızdan belli olacak, tavrımızdan belli olacak. Ahlâk; sosyal bünye içinde, topluluk içinde, cemiyet içinde insanın başka insanlarla münasebetlerinin tarzıdır. Ona damgasını vuracak imanın.

Mümin bir insanın hanımıyla geçimi güzel olacak. Anasıyla, babasıyla, evlatlarıyla, çocuklarıyla durumu güzel olacak; çevresiyle, arkadaşlarıyla, komşularıyla durumu güzel olacak. Şehriyle, cemiyetiyle, cemaatiyle durumu uygun olacak. Öteki Müslümanlarla bağlantısı sağlam olacak. Bu hallere intikal edecek, lafta kalmayacak. Çünkü lafın doğrudan doğruya

sözün kıymeti yoktur.

Avrupalı da biliyor bu hadisleri okuyor, Avrupalı da bu hadisleri biliyorlar, kitaplar yazıyorlar, kitaplarda hadisleri, ayetleri zikrediyorlar, ezberliyorlar. Ama Müslümanları yıkmak için öğreniyorlar. Bu bilmek bir şey değil. Bildiği şey insanın içine yerleşecek ve etrafına ışıık saçmaya başlayacak.

İyi bir Müslüman, ahlâkıyla belli olur. Bakarsınız dış haliyle, geçimiyle, uyumuyla öteki Müslümanlara karşı davranışıyla belli olur. Yumuşacık, tatlı dilli, güleç yüzlü olur. Burada Peygamber Efendimiz iman bakımından en kâmil insanların güzel huylu olacaklarını belirtiyor. Yani imanın güzel huylu olmaya götüreceği, güzel huyluluğu da ne kadar tahakkuk ettirebilmişse insan, o zaman iyi Müslüman olacak.

“Hocam ben biraz sinirliyim.” O zaman biraz demek ki eksikliğiniz var.

“Hocam ben tembelim, hocam ben hasetçiyim.” Eksikliğin var demek ki. Onları attığı zaman, birer ikişer attığı zaman insan mümin kimse olacak. İşte tarikat dediğimiz şey bunun mektebi oluyor.

Burada insan güzel huyu tatbîkî olarak

görüyor. Peygamber Efendimiz'in zamanında, Peygamber Efendimiz dağın başına çekilseydi, hiç kimseyle konuşmasaydı, gelen vahiyleri bir kâğıda yazdırsaydı, işte bu kitap bana indi diye her tarafa gönderseydi, bir şey diyemezdik, ne yapalım öyle göndermiş Allah derdik; ama öyle yapmamış insanların arasında yaşamış, şöyle etrafına sahâbe-i kirâmı toplatmış.

Sahâbe ne demek?

Sohbet eden kimseler demek. Peygamber Efendimiz'in sohbetinde bulunmuşlar, sözünü dinlemişler, hareketini görmüşler.

Yani iyi Müslüman nasıl olur?

İşte numene. Nasıl davranır? Evde değil; çarşıda, pazarda gezmesi, alışverişi, öteki Müslümanlara karşı durumu, kâfirlere karşı şiddeti, savaşı. Peygamber ama, kılıç kullanan bir Peygamber.

Neden?

Sen kılıcı kullanmazsan kâfirler canını okuyor, mazlum zavallı insanların.

Ne yapmışlar? Kaç tanesini şehit etmişler, kaç tanesine işkenceler etmişler, fırsatını buldu mu ateşi yakıyor, sırtını bastırıyor ateşe. Sığır derisini soymuş, taze deriyi ıslak, sarıyor sığır derisine Müslümanı, koyuyor 50 60 derece

güneşin altına, zaten hiçbir şey yapmadan koysa bile güneş çarpar insanı, sığır derisi böyle sımsıkı kuruyuverince; nasıl kösele, nasıl sıkar, işte onlar öyle işkence ediyor ki dininden dönsün diye.

Dön dininden, diyorlar; dönmüyorlar. İşte o zulümler başka türlü engellenmez.

İnsanların zulümden kurtulması için, Allah ile kul arasına giren engelleri kaldırmak için Müslümanın yaptığı çalışmalara cihat derler.

Cihat şart, çünkü kulluğu engelliyor, yaşamayı engelliyor, başka şeyleri engelliyor. Sen kuzu gibi durursan, cihadı terk edersen etrafındaki kurtlar seni parçalar.

Zayıf gördükleri yerde nasıl parçalıyorlar? Bir arada olmadığı zaman, derli toplu olmadığı zaman, çalışmadığı zaman, usulüne erkanına yolunu yöntemini bilmediğin zaman nasıl parçalıyorlar, nasıl Müslümanları parça parça parçalamışlar, nasıl hâlâ parçalıyorlar, nasıl hâlâ böyle birbirlerine düşürmüşler, ne şeyler cereyan ediyor. Çünkü şu İran'ın, Irak'ın idarecileri güzel huylu kimseler olsalardı, şu Müslümanların şu hali tahakkuk etseydi Müslümanların üzerinde bu işler olmazdı böyle. Şimdi birbirlerinin şehirlerini bombalıyorlar.

Peygamber Efendimiz ne buyuruyor?

“Müslümanların imanca en kâmil olanı huyca en güzel olanıdır.” Canları yumuşak kimselerdir. Yani geçimlidir. Yumuşak başlıdır, sevimli sempatiktir, sokulgandır, kaşları çatık değil, inatçı, kavgacı, huysuz, arsız değildir Müslüman.

Ellezîne ye’lefûne ve yû’lefûne. “Kendileri başkalarıyla sohbet ederler, sokulurlar, giderler, giderler, gelirler, merhaba ederler, arkadaşlık ederler, başkaları da onların yanına gelir sohbet eder, sohbetinden memnun olur, ülfeti devam eder. Böylece Müslüman Müslümana bir muhabbet bir kaynaşma olur, kale gibi olur.”

Girmeden tefrika bir millete düşman giremez.

Önce tefrika girer milletin içine, millet parça parça parçalanır, birbirine hasım olur, düşman ondan sonra gelir.

Tefrika girmeden bir millete düşman giremez. Gelirse defolur gider, atılır, birlik olunca atılır. Ama önce tefrika girerse, o tefrikadan faydalanarak düşman gelir çöreklenir, yerleşir, birisini ötekisine kırdırır.

Geçimli olacağız! Kendisi başkasıyla

geçinemeyen insan, kendisiyle geçinilemeyen bir insandan hiç fayda da yoktur. Falanca adam çok iyi Müslüman. Burnunu havaya kaldırmış, bir camiye geliyor bir evine gidiyor kimseye selam verdiği yok, yanına yanaşamaz, sözü dinlenmez, laf anlamaz, bir şey söylesen; bu iyi bir Müslüman değil, ne bu hal!.. Peygamber Efendimiz böyle değildi ki.

Peygamber Efendimiz yolda Mescid-i Nebi'ye giderken çarşıda çocuklar özenmiş. Dediler ki; sen torununu, Hazreti Hüseyin mi, Hasan mı *radıyallahu anhümâ*, bir tanesini omzuna alıvermiş, “Sen torununu omzuna almışsın bizi de omzuna al.”

Çocuk... Yanındaki sahabeye “Git, eve dön, ne varsa şunların gönlünü alacak bir şey bul, getir” dedi. O da gitmiş, biraz ceviz, biraz yiyecekler getirmişler çocuklara vermiş, “Hadi bunu alın, camiye öyle gidin.” Dedi. Hayır demedi yani.

Öyle... Gören hayran kalırdı Resûlullah’a.

مَنْ خَالَطَهُ مَعْرِفَةً أَحَبَّهُ لَمْ أَرَقَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ مِثْلَهُ

Men hâletahû ma’rifeten ehabbehû.

“Birazcık kendisiyle oturup kalkan kimse ancak şöyle tarif edebilirlerdi.”

Lem era kablehû ve lâ ba'dehû mislehu.

Ne ondan önce ne ondan sonra başka onun gibisini görmedim, o kadar hoş insan görmedim derler. Buna hasımların şehadetleri de delil.

Diyor ki Kureyş'in müşrikleri, uluları:

“Biz Muhammed'in etrafındaki insanlar kadar ona bağlı insan grubu görmedik. Kayser'ler gördük, Kisra'lar gördük, Bizans hükümdarının sarayına gittik, İran sarayına gittik. Oradaki bütün hükümdarları, etrafındaki insanları gördük amma Hazreti Muhammed'in etrafındaki o sahabesinin hali gibi bir hal görmedik, onlar çok seviyordu.”

Kâfirler, müşrikler bile şehadet etti.

Bu neden olur?

Güzel huydan olur. Tatlı dilden, güzel huydan olur. Kur'an-ı Kerîm de buyuruyor ki Allah Teâlâ Hazretleri:

وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

Velev künte fazzan ğalîza'l-kalbi lenfaddû min havlık. (Âl-i İmrân Suresi 159. Ayet)

Allah'ın rahmetiyle sen onlara yumuşak davrandın, kabahat işledikleri zaman. Eğer katı olsaydın, haşin olsaydın, sert sözler söyleseydin, azarlasaydın etrafından dağılır giderlerdi.

Yumuşaklık, tatlı dillilik, güzel huyluluk İslâm'ın önemli bir şeyi.

Kime karşı?

مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

Eşiddâü ‘alâ’l-küffâri ruhamâü beynehüm. (Fetih Suresi 29. Ayet)

“Kâfirlere karşı şiddetli, kuvvetli, kendi aralarında şefkatli merhametli olacak.”

Ne benim yakama yapışıp benimle uğraşıp duruyorsun? Git kâfirlerle uğraş, hadi gücün yetiyorsa onlarla uğraş. Bana gelmiş, bulmuş benim gibi zayıfı bana çatıyor. Aralarında muhabbetli, kâfirlere karşı şiddetli olacak. Müslümanlar yerine göre....

Kardeşime ses çıkartmam. Tamam o Müslüman kardeşimdir, ziyanı yok, öylesine de böylesine de aldırmam. Ama kâfire göz açtırmam, hudut da beklerim, içeri girmesine fırsat vermem; şöyle yaparım, böyle yaparım diyecek Müslüman.

Tersine döndürürsen bu işi. Kâfirlerle dostuz, Müslümanlara hasım. Öyle şey olur mu? Kâfirlerle dost; İngiltere'den, Rusya'dan, Amerika'dan, Fransa'dan, Almanya'dan dostu var. Onlarla beraber oturur, kalkar, içer, eğlenir.

Memleketimizde halimizi beğenmez, örfümüzü, âdetimizi beğenmez, kendi vatandaşını beğenmez. Kopmuş, öbür tarafa bağlanmış. Onlarla birlik olup bize çatar, onların maşası olur, bize kötülük yapar, onların yordakçılığını yapar. Tersine dönmüş cahillikten, yani İslâm'ı bilmediğinden, imanı bilmediğinden mesuliyet duygusunun zayıflığından.

Allah bizi güzel huylu kimseler eylesin... Huyu güzel olmayınca olmaz.

Kardeşlerimizi duyuyoruz onu da şey yapıyorum. Hanımın beyinden şikâyeti var, geliyor şikâyet ediyor, dinliyoruz.

“Hocam şöyle huysuz, şöyle zalim, şöyle dövüyor, böyle şey yapıyor.”

Allah Allah, bu kardeş bizim dışarıdan iyi gördüğümüz bir kardeş. Hanımı nasıl şikâyet ediyor?

Kadın, hanımı... Hakkı yok mu insanın üzerinde?

Var.

Hanımın üzerinde beyin hakkı yok mu?

O da var. Birisi de geliyor:

“Hanımından şikâyet ediyor, bizim hatun laf dinlemez, böyle anlamaz, Allah'ın emrini tutmaz, abdest alıyor gibi yapar abdest almaz,

namaz kılıyor gibi yapar namaz kılmaz.

Hacı dede gidiyormuş çocukların evlerine geldiği zaman, tak tak kapıyı çalıyormuş. “Hadi namaza, çocuklar kalkın, gelin şeytan.

es-selâmü aleyküm ve rahmetullah, es-selâmü aleyküm ve rahmetullah...

“Babam tamam...” İçeride sanki namaz kılıyormuş da selam verdi de namazı bitmiş gibi tamam tamam diyormuş içerdeki babasını kandırıyor. Allah’ı kandırabilir mi? Yatağın içinden kalkmak zor geliyor, yatağın içinden öyle duyuruyor kayınpederine.

“es-selâmü aleyküm ve rahmetullah, es-selâmü aleyküm ve rahmetullah... Baba tamam tamam kıldık.” Böyle olmayacak.

Yani iman, Müslümanın içine yerleşecek. Müslüman kardeşimiz kızına demiş: “Başını ört.” Kız ayılıyor, bayılıyor, hastanelik oluyor, örtmüyor başını.

“Ne var yani, Allah’ın emri. Ne olmuş yani, ayılıyor, bayılıyor, babasının sözünü, anasının sözünü dinlemiyor, illa açacak gösterecek. Ya anan öyle giyindi, nenen öyle giyindi, dinimizin emri ortada. Nereden öyle yapıyorsun?”

Veyahut erkek... Hasılı dinimizde, mahallemizde, çarşımızda, pazarımızda,

münasebette bulunduğumuz, alışveriş ettiğimiz, merhaba ettiğimiz insanlara karşı vazifelerimiz var. Bunları İslâm belirtmiş, İslâm'ın ölçüsü belli. Müslüman Müslümanı gördüğü zaman selam verecek, halini hatırını soracak, hastalandığı zaman ziyarete gidecek, ölse son vazifesini yapacak, hayır temenni edecek, kendisinin yüzüne karşı veya arkasından onu koruyacak kollayacak filan gibi vazifeler. Bu vazifeler tayin edilmiş, kadının kocasının vazifeleri belirtilmiş, şunu yapacak, şunu yapacak, şunu yapacak. Beyin hanımına karşı görevleri belirtilmiş, şunu yapacak,şunu yapacak, şunu yapacak. Herkesin haddini bilsin, vazifesini bilsin, muntazam gitsin.

Talebenin hocaya karşı vazifeleri var. Hocanın talebeye karşı vazifeleri var. Her şey intizama girmiş.

Allah böyle huyu güzel olan, her türlü vazifesini dört başı mamur yapan insan eylesin... Bir taraftan iyi öbür taraftan kötü olmaz.

Bizim o tarafların bir sözü vardır:

Başkasına karşı iyi, evde zehir zemberek manasında bir tabir vardır.

Müslümanlık her yerde belli olacak. Birisi Müslüman olmuş İstanbul',da bizim

üniversitede vazifeliydi. Müslüman olmuş. Yani Müslümandı evvelce, tövbe etmiş, derviş olmuş, iyi bir Müslüman olmuş, ilk zaman geçmiş öyle bir kaç hafta. Hanımı demiş ki: “Ya Efendi, sende bir değişiklik var. Ne oldu?” demiş. “Vallahi bilmem ama, sen önceki insan değilsin.” demiş.

Müslüman böyle değişir işte. Yani iyi Müslüman olunca o zaman hali güzelleşir, etrafındakiler fark eder yani, yumuşaklığını fark eder. Buna dikkat edelim.

Müslümanlık, tek tük emirler değil. “Namaz kılacaksın, eh güzel.” Allah’ın emirlerinden, vazifelerinden bir vazifeyi yaptın şimdi.

Namaz bir vazife, güzel huylu olmak bir başka vazife, şeytana uymamak bir başka vazife, Allah yolunda cihat etmek bir başka vazife, kâfirlere karşı gücü yettiğince silahla savaşmak bir başka vazife, hepsi lazım. Hepsi birden yapılacak, birisini yapıp ötekisini yapmamak olmaz.

Geçinilmeyen insanda hayır yoktur. İnsan geçimli olacak. Müslüman öteki Müslümanlarla hoşça geçinecek. Bu hadis bu kadar. Allah bizi bu hadisi tam böyle manasını hazmetmiş, iman-ı en kâmil olan, ahlâkı en güzel kullar

eylesin...

Yalnız ahlâk hususunda bir şeyi tekrar etmem gerekir:

Güzel huyluluk... Güzel huyluluk böyle kuzu gibi boynunu büküp durmak demek değildir. Güzel huyluluk, Allah'ın Kur'an-ı Kerîm de emrettiği ahlâk ile ahlaklanmak demektir. Resûlullah'ın bize hayatında numune olarak gösterdiği ahlâk ile ahlaklanmak demektir. Kızılacak yerde kızacaksın, susulacak yerde susacaksın, konuşacak yerde konuşacaksın. Şeyh Sâdi güzel bir söz söylemiş:

İki şey diyor insanı çileden çıkartır. Kızdırır yani. Bir, konuşulacak yerde susmak. İki, susulacak yerde konuşmak. Ya dur ya şimdi konuşma zamanı değil, dır dır vır vır konuşuyor, e öbür tarafta dine bir hücum olmuş, bir haksızlık var, bir zulüm var. Hadi konuşsana! o zaman da susuyor. Olmaz her şeyin yerini bileceksin.

Şu adam etliye sütlüye karışmaz, mahal-lede kuzu gibidir, hiç kimseyi incitmemiştir. Yoo, dur bakalım dur, biraz etliye sütlüye karışacak Müslüman, biraz etlisine sütlüsüne karışacak.

Kötü bir şey geldiği zaman karışmamak

olur mu?

Bir kötülüğü gördüğünüz zaman onu düzeltirseniz elinizle düzeltiniz, ona gücünüz yetmezse dilinizle söyleyeniz, ona da gücünüz yetmezse kalbinizle buğz edin hadîs-i şerîfî var. Kötülük gördü mü düzeltecek.

Şu tarafta gırtlak gırtlığa kavga ediyor, yanından geçiyor, neme lazım ben herkesle iyi geçinirim; karışmam, öyle şey yok. Ayır bakalım onları. Hele bir tarafta haksızlık ediyorsa şöyle ona biraz kaşını çat, bir iki tane sen vur, çekil ordan falan.

“Terbiyesiz, sen niye aldın bunun malını? Gel bakalım yürü karakola.”

“Affet abi.”

“Yook, hırsızlığın affı şeye ait.”

Müslüman böyle yerine göre sert yerine göre yumuşak olandır.

Peygamber Efendimiz’in sahâbe-i kirâmı sefere çıktılar. Harp, düşmana doğru gidiyorlar, harp hali. Ramazan... Hava çok sıcak, güneş, kum, çöl, sıcak, sıkıntı var, oruç tutmayın diyor Peygamber Efendimiz. Seferde oruç tutmak farz değil, mecburi değil. Oruç tutmayın, dedi. Bazısı dinledi sözü, bazısı dinlemedi oruç tuttu. Oruç tutanlar bayıldılar, halsiz düştüler,

öteki arkadaşları onlara yardım etti, suları taşıyiverdiler, yemekleri pişiriverdiler, hizmetleri yapıverdiler.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki: “Bugün oruç tutmayanlar ecirleri sevapları aldı, götürdü, kazandı.” Oruç tutanlar değil. Her şeyin yerine göre... Müslüman aklını kullanacak, ona göre yapacak. Müslümanlık kuzu kuzu olmak değildir, kuzu kuzu olacaksan bak, yerler bitirirler. Hakkını koruyacaksın!

Ne sen aldan, ne aldat.

Bunda vardır iki tat.

Yani kendin aldanıyorsun daima ona doğru git. Daima senin cebinden alıyorlar, aşırıyorlar. Ya aklını başına toptasana Müslüman akıllı olacak. Aldanmayacaksın da aldatmayacaksın da. Bileceksin. “Ben bunun daha beterini yapmasını bilirim ama, ben Müslümanım Allah’tan korkarım yapmıyorum” diyeceksin. Kötülüğü de bileceksin, iyiliği de bileceksin, kötünün kötülük yaptığını da anlayacaksın da engelleyeceksin ve uymayacaksın ona. Müslümanlık, güzel huyluluk bu... Yoksa Müslümanlık her zaman böyle gülmek falan demek değil. Yeri gelir kaş çatmak, güzel Müslümanlık olur.

“Eeh, yapma öyle! Yaparsan kafanı

patlatırım.” Böyle yapmak bazen güzel Müslümanlık olur.

Neden?

Öteki herif berikisine yan bakıyor; malında, namusunda, ırzında, parasında gözü var, öyle yaparsan ensene şamarı yersin, diye mesela ona kaş çatmak orda şey oluyor.

Müslümanlığın güzel huyluluğunu böyle bilirsiniz. Müslümanın güzel huyluluğu sabırlılıktır, mütevazılıktır, kahramanlıktır, cesarettir, adalettir, şecaattir. Yerine göre tek taraflı düşünmeyin. Müslümanlık ölçü, akıl, mantık dinidir.

b. Gıdada Denge

Geldik öbür hadîs-i şerîfe:

أَلْبَانُ الْبَقَرِ شِفَاءٌ وَسَمْنُهَا دَوَاءٌ وَلَحْمُهَا دَاءٌ

el-bânü’l-bekari şifâün, ve semnühâ devâün, ve lahmühâ dâün.

Bu hadîs-i şerîf, Beyhâki ve Taberânî’den rivayet edilmiş. Müleyke binti Amr buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:

“Sığırların sütleri şifadır.”

İnek olsun, manda olsun... Yani sığır cinsinin sütü şifadır.

Ve semnühâ devâün. “Yağları, tereyağları, süttten çıkartılan yağları devadır, şifalıdır,

hastalığı iyi eder, içinde çok kıymetli besleyici, vücuda faydalı maddeler vardır”

Ve lahmühâ dâün. “Eti de hastalıktır, eti ağırdır.”

Yani hazmı güçtür, bilhassa Arabistan gibi sıcak yerlerde etli ağır yemekleri, yağları falan kolay kolayda hazmı olmaz, içindeki yağları... Çeşitli hastalıklara yol açar. Bu tıbbi bir şey olarak Efendimiz böyle tavsiye buyurmuş.

c. Yeni Giy, Güzel Yaşa

Diğer hadîs-i şerîf

إِلْبَسْ جَدِيدًا وَعِشْ حَمِيدًا وَمُتْ شَهِيدًا وَيَرْزُقْكَ

اللَّهُ قُرَّةَ عَيْنٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ قَالَهُ لِعُمَرَ

İlbes cedîden, ve ‘iş hamîden, ve müt şehîden, ve yertzükuke’llâhü kurrete ‘aynin fi’d-dünyâ ve’l-âhirati.

Kâlehû Ömer -radiyallahu anh-.

Abdullah b. Ömer *radiyallahu anhümâ* rivayet etmiş: Peygamber Efendimiz Hazreti Ömer Efendimiz böyle söylemiş.

İlbes cedîden. Peygamber Efendimiz Hazreti Ömer *radiyallahu anh*’ın üzerine böyle buyurmuş.

İlbes cedîden. “Yeni elbise giy.”

Ve ‘iş hamiden. “Methedilen, makbul

insan olarak yaşa.”

Ve müt şehîden. “Şehit olarak öl.”

Ve yerzükuke’llâhü. “Allah sana ihsan etsin.”

Kurrete ‘aynin. “Göz serinliği, yani saadet ihsan etsin. Gözüne, gönlüne şenlik ihsan etsin.

Fi’d-dünyâ ve’l-âhireh. Dünyada ve ahirette seni mesûr etsin.” diye dua etmiş Peygamber duası da tutmuş yani. Peygamber Efendimiz bir şeye dua etti mi anında tutar. Allah Teâlâ Hazretleri’nin sevgili kulu... Ne dediyse olmuş şehit olarak vefat etmiş.

İran’lı bir köle Hz. Ömer *radiyallahu anh’ı* mescitte hançerledi, hançerledi yaralı getirdiler evinde o yaradan kurtuluş yoktu, ağır durumu.

İlk sorusu şu oldu:

“Beni kim vurdu?” Dediler ki:

“Müslüman olmayan İran’lı bir köle vurdu.”

“Elhamdülillah, çok şükür Yâ Rabbi! Demek ki beni bir Müslüman vurmamış.” dedi. Katilini bile düşünüyor. Müslüman olsa acı veriyor. Çünkü bir Müslüman bir Müslümanı kasten öldürürse ebedi cehennemde çeker cezasını.

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا

Ve men yaktül müminen müte'ammiden fe-cezâühû cehennemü hâliden. (Nisâ Suresi 93. Ayet)

Ebediyen cehennemde kalır. Onu öyle bildiği için sordu hemen kimdi beni hançerleyen diye? Dediler ki, bir köle hançerledi. Hamdetti haline şehit olarak, o yaradan şehit olarak vefat etti. Peygamber Efendimiz'in hücre-i saâdetine, yanına mezar komşusu olarak defnolundu. Ne kadar büyük şeref. Şöyle Peygamber Efendimizin kabri...

O da Resûllulah işte, bir baktığı zaman neleri gösteriyor Allah Teâlâ gözüne ki yaşadığı, etrafındaki insanların sonlarının nasıl olacağını da biliyor.

Ebû Zer el-Gıfârî Hazretleri'ne ne dedi:

“Yâ Ebû Zer! Sen öyle bir gurbet diyarında tek başına olarak yaşayacak, orada tek başına vefat edersin. Seni bir kavim kaldırır.” falan dedi, ona da öyle söyledi.

Çok hasta olan bir kimse geldi Peygamber Efendimiz onun ziyaretine sahâbe-i kirâmdan makbul bir zat...

“Öleceğim ya Resûlullah! Şurayı şuraya

vasiyet etsem.” Malımın şu kadarını çocuklarıma versem.

“Sen daha ölmeyeceksin, sen çok yaşayacaksın, şöyle olacak şöyle olacak.” dedi, Allah bildirince, Allah Teâlâ hazretleri her şeyi biliyor ya, bildirince bak neler söylüyor, önceden nasıl söylüyordu Peygamber Efendimiz.

Birisi harp meydanında çarpışıyordu. Çarpışıyor elinde kılıç herkes diyor:

“Ne kadar güzel çarpışıyor” cansiperane derler ya, yani canını ortaya koymuş öyle çarpışıyor. Peygamber Efendimiz dedi ki:

“O cehennemliktir.”

Böyle insanlar şaşırıp kaldılar. Dediler ki:

“Yâ Resûllulah çok güzel çarpışıyor.”

“O cehennemlik” dedi.

“Çok güzel çarpışıyor Yâ Resûllulah!”

“Cehennemlik” dedi.

Biraz sonra harbin bir arasında birisi geldi haber getirdi:

“Yâ Resûllulah! Senin dediğin o şahıs yaralandı, yaralanınca yarasının acısına dayanamadı, kılıcının kabzasını yere koydu, kılıcının üstüne kendisini abandırdı, intihar etti dedi.”

İntihar edince cehenneme gidiyor insan. Kâfirin kılıcıyla olsaydı, ölseydi şehit olacaktı,

ama yarının acısına dayanamadı, cehenneme gitti. Bak o zaman bütün ordu çalkandı. *Sadaka Yâ Resûlullah* dediler. Resûllulah sadık, sözünde, kalbinde, her şeyi doğru Resûlullah'ın. Ama orada çarpışırken onun halinin öyle olacağını Allah bildiriyor demek ki. Hazreti Ömer'e de duası böyle olmuş ibret alın.

Birçok kimse dini yarım biliyor. Dinini tam bilmiyor. Hadisleri okumamış, Peygamber Efendimiz'in hayatını okumamış, hadiseler arasındaki bağlantıları kuramıyor, gaybı Allah'tan gayri kimse bilmez. *Amennâ ve saddaknâ*. Gaybı Allah bilir. Allah'tan gayri kimse bilmez, bildirdikleri müstesna. Bildirdiyse biliyor bak, olmadan evvel, ölmeden evvel durumunu söyleyebiliyor. Bunları da zihnine yerleştirecek ki insan dinin sağlam olsun. Tek taraflı olmasın zihninde.

Evet, insan gaybı bilmez.

“Evliyâlullah kerameti nasıl biliyor? Nereden biliyor?”

“Allah bildirirse bildirir. Boşuna çırpınıp durma. Söylerse, öğretirse bilir.”

d. Beyaz Elbisenin Fazileti

اَلْبَسُوا مِنْ ثِيَابِكُمُ الْبَيْضَ فَانَّهَا مِنْ خَيْرِ ثِيَابِكُمْ
وَكَفِّنُوا فِيهَا مَوْتَكُمْ وَاِنَّ مِنْ خَيْرِ اَكْحَالِكُمُ الْاِثْمَدَ
اِنَّهُ يَجْلُو الْبَصَرَ وَيُنْبِتُ الشَّعْرَ

İlbesû min siyâbikümü'l-bîda, fe-innehâ min hayri siyâbiküm, ve keffinû fîhâ mevtâküm. Ve inne min hayri ekhâlikümü'l-is-mide. İnnahû yeclü'l-besara ve yünbitü's-şa'ra.

Bu hadîs-i şerîf Tirmizî'de, Ahmed b. Hanbel'de, İbn Hibbân'da var. Ravisi İbn Abbâs *radıyallahu anhümâ*.

Giyinme işi olan başka tavsiyeleri ihtiva eden bir hadîs-i şerîf. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz;

İlbesû.Libas olarak üstünüze giyinin. *Min siyâbiküm*. Elbiselerinizden.

Yani “Üzerinize beyaz elbiseler giyin.” buyurmuş Peygamber Efendimiz. Beyazlık tabi temizliğin sembolüdür. Çünkü beyaz, üstündeki kiri şıp diye gösterir. Yakanın kirini, yağın şıp diye gösterir. İnsan onu yıkayacak, temizleyecek. Arabistan için ayrıca bir faydası var beyaz giyinmenin; güneşli yer, ne kadar beyaz giyerse

ışığı yansıtır, giyene de o kadar sıhhatli olur, her bakımdan güzel tavsiye. Çiçek gibi insan, tertemiz, kar gibi böyle giyinmiş.

Eskiler onun için beyaz giydirirlermiş. Geçtiğimiz haftalarda da bir vesile ile söylemiştim. Renkli elbiseyi giydirmeyi ayıplarmış, temizliğı güzel yapmaktan kaçıyor, kir kaldıracak elbiseler giyiyor da, öyle ayıplararmış. Eskiden böyle bir töre varmış. Bunu bana eski yaşlı amcalar söylediler, ben de başka yerde duymuştum.

Beyaz giydirilmediğı zaman çocukları ayıplararmış annesini babasını. Temiz giydirmekten gocunuyor, yüksünüyor da renkli giydiriyor, biraz kir kaldırsın diye ayıplararmış. Beyaz giyeceğiz, tertemiz, temiz pâk yani.

Çünkü *fe-innehâ min hayri siyâbiküm*, elbiselerimizin en hayırlılarındanır beyaz giyinmek.

Melekler harplerde böyle beyaz elbiseler giyer, gelirlerdi. Beyaz elbise temizlik alameti idi, güzellik alametidir. Onun için öyle tavsiye edilmiş.

Beyaz giymekte kibir sahibi olmamak, huşûlu olmak gibi manalar bulmuş şârihlerimiz. O bakımdan bu tavsiyeye mümkün mertebe

riayet etmeye çalışalım bundan sonra inşaallah.

Ve keffinû fîhâ mevtâküm. Ve beyazlar içine mevtanızı kefenlendirin. Yani “Beyaz kefenlere sarın ölülerinizi” buyurmuş Peygamber Efendimiz. Tabi bulunmazsa, beyaz bulunmazsa ne olacak? Ne varsa onunla kefenlenmesi olurda, beyaz yapılması daha uygundur. Bu beyazla ilgili tavsiyesi bitti. Devamında buyurmuş:

Ve inne min hayri ekhâlikümü’l-ismide. Sürmelerinizin en hayırlılarındanır ismid. *İsmid* adındaki sürme, o maddeden yapılan sürme sizin için en hayırlı sürmelerdendir.

Çünkü o gözü parlatır ve kirpikleri büyütür. Suudi Arabistan’da Peygamber Efendimiz’in sünnetinde erkekler sürme çekerdi. Garipseyecek şimdi bizim Anadolu’nun ahalisi, şimdi benim dinleyicilerim, yani sizler garipseyecek. “Ya bizim bildiğimiz sürmeyi kadınlar çeker” dersiniz. Hayır. Yani kadın da çeksin de kendi evinde falan. Kadının dışarıya karşı süslenmesi yoktur İslâm da. Sürme çekerse göstermeyecek kimseye. Yani evinde olacak.

Erkek sürme çeker. Erkeğin sürme çekmesi sünnettir. Onun için bazı sevdiğimiz kardeşlerimiz var, alem ne derse desin aldırılmaz, çeker

sürmeyi gelir camiye, bakarsın gözleri böyle sürmeli, garipsiyor insan ama sünnet ne yapalım. Peygamber Efendimiz öyle tavsiye buyurmuş.

Neden?

Suudi Arabistan için ayrıca bir önemi var. Sürme, biliyorsunuz Suudi Arabistan da güneş fazla, ultraviyole fazla, gözler çabuk hastalanır. Ekseriyetle göz hastalıkları olur. Sürme, göz hastalıklarını engelliyor, gözü ve çevresini kirpiklerden kirpiklere takviye olarak daha koyulaştırıyor, böylece yansımayı engelleyip gözünün sıhhatine faydası oluyor. Güneşli bir gün olması dolayısıyla özellikle orada sürme çekmenin faydası var.

Çeşitli sürmeler sürülebilir göze. Bu sürmelerin en iyisi diyor Peygamber Efendimiz, en iyilerinden biri *ismid* sürmesidir, peltek se ile *ismid* sürmesidir. Çünkü bu hem gözü cilalandırır, yani iyi görmeyi sağlar, tıbbi fayda sağlıyor hem de kirpikleri büyütür. Kirpikleri besleyici bir özelliği vardır, diyor.

Peygamber Efendimiz'in çok güzel kirpikleri vardı, uzun böyle gören dayanamayacak kadar güzel gözleri ve kirpikleri vardı. Tabi gözler, kirpikler güzel olunca gözü korur da

kirpikleri (uzatmak ve beslemek) için de sürme çekilmiş.

e. İlk Defin, İlk Sünnet

Diğer hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyurmuş:

أَلْحَدَ لِأَدَمَ وَغُسِلَ بِالْمَاءِ وَثُرًا فَقَالَتِ الْمَلَائِكَةُ هَذِهِ
سُنَّةُ وَلَدِ أَدَمَ مِنْ بَعْدِهِ

*Ülhîde li-Âdemü ve ğusile bi'l-mâi vitran,
fe-kâleti'l-melâiketü: Hâzihî sünnetü veledi
Âdeme min ba'dihî.*

İbn Asâkir ve Deylemî'den gelmiş. Übey b. Kâ'b rivayet etmiş. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

Ülhîde li-Âdemü. “Âdem aleyhisselam için kabir kazıldı ve lahit yapıldı.”

Kabrin bir tarafı içe doğru toprağın altına doğru oyulacak, o tarafa lahit derler. Yani toprak eğer böyle kum cinsinden değilse, altı kazıldığı zaman küt diye çökecek gibi değilse, o zaman böyle düz kazılmaz da, kabrin toprağın altına doğru oyularak kazılır. Mevta o tarafa doğru uzatılır. Bu tarafına da tahtalar dizilir, yani üstüne bir ağırlık gelmesin diye. Kabirde lahit yapmak denir ona. Lahit halinde yapmak. Şimdi Hazreti Âdem *aleyhisselama* kabrinde

lahit yapıldı yani, o tarzda yapıldı ve suyla yıkandı Hazreti Âdem *aleyhisselam* vefat ettiği zaman melekler tarafından. Ve tek olarak yıkandı, yani üç, beş, yedi... İki dört, altı tarzında değil de tek olarak yıkandı.

Ve melekler dediler ki:

Fe-kâleti'l-melâiketü: Hâzihî sünnetü veledi Âdeme min be'dihî.

“Bu Âdem *aleyhisselam*’ın oğullarının kendisinden sonra sünnetidir, yol, töre budur. Ölümler böyle gömülecek, bu tarzda yıkanacak, bu tarzda gömülecek.” diye melekler tarafından öğretildi.

Allah Teâlâ Hazretleri bize her şeyi öğretmiştir, ama peygamberiyle ama melekleriyle öğretmiştir. Rahman süresi biliyorsunuz.

الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ

er-rahmân. Alleme'l-Kur'ân, Haleka'l-insân. Alemehü'l-beyân. (Rahmân Suresi 1-4. Ayet)

“İnsanı yarattı da, beyan kabiliyetini, konuşma kabiliyetini ona öğretti.” diyor. Konuşmayı Allah Teâlâ öğretti, peygamberle, meleklerle; giyinmeyi, Peygamberleri vasıtasıyla giyinmeyi, kuşanmayı öğrettirdi. Kabri nasıl

kazacaklarını, ölüyü nasıl defnedeceklerini öğrettirdi. Böyle her şey Allah Teâlâ Hazretlerinin bize tâlimiyle, Mevlâmız bizi yaratmış daima hak yolu bulalım, hak yolda hareket edelim, doğru işler yapalım diye daima irşat edici, yol gösterici vesileleri bize öğretmeye devam etmiştir, göndermeye devam etmiştir.

Allah Teâlâ Hazretleri rızasına uygun yaşamayı, buyruklarını tutmayı cümlemize nasip eylesin...

f. İsm-i A‘zam Duası

الْزَمُوا هَذَا الدُّعَاءَ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ
الْأَعْظَمَ وَرِضْوَانِكَ الْأَكْبَرَ فَإِنَّهُ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ

İlzemû hâze'd-düâe: Allâhümme innî es'elûke bi-ismike'l-a'zami ve ridvânike'l-ekbera. Fe-innehû ismün min esmâi'llâhi.

İlzemû hâze'd-düâe: Şu duaya mulazemet edin, yapışın şu duaya, hep bu duayı yapın diyor Peygamber Efendimiz, iyice dikkatle dinleyin neymiş bakalım o dua.

Allâhümme innî es'elûke bi-ismike'l-a'zami ve ridvânike'l-ekber.

“Yâ Rabbi! Ben seni cismi azamınla senden dilerim, duamı isterim ve en büyük olan rıdvân-ı ekberin ile isterim. Yani en büyük rızan

ile gazabına galip gelen rıdvânınla ile, ona dayanarak isterim demiş oluyor insan”

Böyle derse, böyle dua ederse;

Fe-innehû ismün min esmâi'llâhi. Allah'ın müessir isimlerinden bir isimdir bu dua. Bununla dua ettiği zaman duasını Allah Teâlâ Hazretleri verir, istediğine kavuşturur o kulun. Onun için bu duayı güzel ezberleyin. Şimdi hadîs-i şerîfin sonunda *Fe-innehû ismün min esmâi'llâhi.* Bu Allah'ın isimlerinden bir isimdir demek bir şeyi daha hatıra getiriyor ki âyet-i kerîme de buyrulmuş;

Bismillâhirrahmânirrahîm.

وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا

Ve li'llâhi'l-esmâü'l-husnâ fed'ûhu bihâ.

(A'râf Suresi 180. Ayet)

“Allah'ın esmâü'l hüsnâsı vardır “

Fed'ûhu bihâ. “Onlarla ona dua edin.” Yâ Rabbi! Sen *ekremü'l-ekremîn'sin*, Yâ Rabbi! Sen *er-rahmânü'r-rahim'sin*, Yâ Rabbi! Sen *gaffarı'z-zünûb'sun*, Ya Rabbi sen *settâru'l-uyûb'sun*. Aman Yâ Rabbi! *Afüvv'sun* Yâ Rabbi! *Kerîm'sin* Yâ Rabbi! İsimleriyle kendisine dua etmeyi âyet-i kerîme de bize emretmiş Allah.

Ve li'llâhi'l-esmâü'l-husnâ fed'ûhu bihâ.

Allah'ın esmâü'l hüsnâ'sı vardır, onlarla ona dua edin. Öğretiyor Allah Teâlâ Hazretleri bize Kur'an-ı Kerîm de. İşte bu da esmâü'l hüsnâ'dandır buyurmuş hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz. Yani o emredilen şeye uygundur böyle dua edin. Onun için böyle dua edin, onun için duanızda bunu hatırlınızda tutun. Nasıl dua edeceksiniz? Duanızın bir arasında böyle dersiniz.

Allâhümme innî es'elüke bi-ismike'l-a'zami ve ridvânike'l-ekber.

“Yâ Rabbi! Ben senin ism-i a'zam'ınla senden isterim istediklerimi ve Rıdvan-ı ekberinle isterim” demek oluyor.

Allah'ın ism-i a'zamı, en büyük ismi nedir?

Ülemanın çeşitli sözleri var, farklıdır. Çünkü ism-i âzam öyle bir isimdir ki, onunla dua edildi mi Allah onu ihsan eder. Onun için onu gizlemiştir velî kullarına öğretmek için, ruhsat vermek için ama herkese öğretmemiştir. Çünkü yanlış yerde sarf ederler diye saklamıştır kendini diyor. Kitaplarda çeşitli isimler içinde durmuşlar. Acaba bu mu esmâü'l hüsnâ'nın içindeki ism-i a'zam acaba bu mudur diye. Ülemanın bir büyük kısmı demiş ki;

“İsm-i Âzam, Allah lafza-i celaldir. Çünkü

içinde her sıfata delalet eder, hepsi onun içindedir, Kerîm’liği de o ismin altındadır, Afuvv’luğu da, Latif’liği de, Hâkim’liği de, Vedûd’luğu da, Raûf’luğu da her şeyi Allah lafzının altındadır.” diye hükmetmişler. Ama bu hadîs-i şerîfte de görüyoruz ki işte bu duanın içindeki tabirler esmâ-i hüsnâ’dan oluyor. Gafil kalmayalım. Onu şey yapalım.

Birisi gelmiş Zünnûn el-Mısrî’nin yanına, o da mutasavvuf, meşhur meşâyih’ten, velî kullardan birisi. Bir sene hizmet etmiş, ondan sonra bir fırsat bulup yanına yanaşmış tenhada, demiş ki:

“Efendim, size bu kadar hizmet ettim bana ne olur ism-i a’zam’ı öğretin, İsm-i a’zam’ı bana öğretiverin.” diye.

“Peki demiş ben sana bir emanet vereceğim. Mısır’da, Kahire’de kendisi. Bir emanet vereceğim, o emaneti İskenderiye’de falanca şahıs var ona götür, ama hiç açma.”

“Peki efendim” demiş.

Bir paket vermiş şeyh efendi, o da paketi almış gidecek ama içinden tıkırtılar geliyor paketin içinden, sesler geliyor, tıkırtılar geliyor. Açma da dedi amma açsam mı açmasam mı filan diye uğraşırken, didinirken dayanamamış

açmış. Açınca içinden bir fare atlamış gitmiş kutunun içinden, atlamış gitmiş. Dönmüş gelmiş.

“Efendim, siz benimle alay mı ediyorsunuz? Bir fare için taa buradan, Kahire’den İskenderiye’ye götürtüyorsunuz.” diye

“Evladım sen onu açtın mı?”

“Açtım” demiş. Açtığı belli zaten fare olduğunu anlamasından belli.

“Evladım, sen benden ism-i a’zam’ı öğrenmek istiyorsun. Bir emaneti, kutuyu bir yerden öbür tarafa götüremedin, sana ne içinde bir fare olur, başka bir şey olur. Belki o fare lazım o adama, belki tecrübe yapılıyor, yani sen onu açma denildiği halde açtın, ben sana öteki büyük emaneti verir miyim? Bu küçük emanete riayet etmedin, ben sana öteki büyük emaneti verir miyim?”

Söz dinlemeye alışması lazım. İşte böyle imtihan da ederler. İmtihan da ederler ki bakalım emaneti kazanmaya layık mı değil mi?

g. Kureyş'in Üstünlüğü

أَمَانُ أُمَّتِي مِنَ الْإِخْتِلَافِ الْمُوَالَاةُ لِقُرَيْشٍ قُرَيْشُ

أَهْلُ اللَّهِ قُرَيْشُ أَهْلُ اللَّهِ قُرَيْشُ أَهْلُ اللَّهِ

فَإِذَا خَالَفَتْهَا قَبِيلَةٌ مِنَ الْعَرَبِ صَارُوا حِزْبَ

إِبْلِيسَ

Emânü ümmetî mine'l-ihtilâfi'l-müvâlâtü li-Kurayşin. Kurayşün ehli'llâhi, Kurayşün ehli'llâhi, Kurayşün ehli'llâhi, fe-izâ hâlefethâ kabîletün mine'l-'arabi sârû hizbe iblîse.

Bu hadîs-i şerîf İbn Abbâs *radıyallahu an-hümâ'* dan rivayet edilmiş bir hadîs-i şeriftir.

Buyurmuş ki Efendimiz hadisin metninde:

Benim ümmetimin ihtilaflar zamanında emniyeti, garantisi Kureyş ile ahbablıktır, Kureyş ile anlaşmış olmasıdır. Çünkü Kureyş, Allah'ın ehlidir. Çünkü Kureyş, Allah'ın ehlidir. Çünkü Kureyş, Allah'ın ehlidir. Kureyş kabilesi, üç defa söylemiş böyle. Araplardan bir kabile Kureyş'e muhalefet ederse şeytanın kardeşinden olurlar, şeytanın grubundan olurlar. Peygamber Efendimiz'in kabilesidir Kureyş kabilesi.

Kureyş'in çeşitli boyları vardı. Kureyş

kabile, Peygamber Efendimiz içinden yetişmiş eskiden beri böyle soyu sopu belli Arapların hürmet ettiği bir kabileydi. Peygamber Efendimiz'in içinden yetişmiş olduğu bir kabile. Şimdi Müslümanlar Peygamber Efendimiz'den sonra ihtilafa düşüp de çekişmesinler diye böyle buyurmuş.

“Kureyş ile anlaşmalı olun, Kureyş'e zıt gitmeyin, çünkü Kureyş Allah'ın ehlidir. Allah'ın dinini bilirler, o yolda giderler. Allah'ın rızasına uygun bir yol tutturmuşlardır, ihtilaflarda Kureyş tarafında olun ki garantili olsun, fitneden kurtulmuş olasınız.”

“Eğer bir insan, bir kabile Kureyş'ten ayrı olursa Kureyş'e muhalefet eder, isyan bayrağı açar, zıtlık çekerse, zıt başı çekerse o zaman şeytanın ordusu olur” diyor. Malum *hizb* parti demek, ordu demek neyse grup demek şeytanın grubundan olur,

Kureyş, Müslümanlığı temsil ediyor, onun etrafında toplaşacaklar, birlik beraberlik olacak İslâm'ı yayacaklar. Peygamber Efendimiz böyle buyurmuş. Ama bazı kabileler çeşitli ihtilaflara, çekişmelere girdiler, İslam tarihinde malum olmuş bitmiş çeşitli sıkıntılar, ihtilaflar.

Allah bize bu devirde ittifak nasip etsin...

Birlik, beraberlik nasip etsin...

Rabbimiz bir, Allah *celle celalühü*. Kitabımız bir, Kur'an-ı Kerîm. Peygamberimiz bir, Hazreti Muhammed-i Mustafa *sallallahu aleyhi ve sellem*.

Niye ihtilaf ediyoruz? Kavga, gürültü, çekişme, harp, darp. Kıyasıya Müslüman birbirini öldürüyor. Nasıl öldürüyor? Nasıl kıyıyor?

Bu ihtilaflardan Allah bizi kurtarsın... Basiret versin... Akıl, fikir ihsan eylesin...

Demek ki bir şeytanın hizbi var, bir Allah'ın hizbi var, bir hizbullah var, bir hizbü'sşeytan var. Hizbullah, felah bulacak, hizbü'sşeytan cehenneme girecek. Hangi hizibden olduğuna insan dikkat etsin. Hangi partiden, hangi gruptan? Allah grubundan mı şeytan grubundan mı, iman grubundan mı, küfür grubundan mı yerine dikkat etsin. Nerede kime karşı atış yapıyor, girmiş kâfir grubun içine şeytan gurubunun içine imanlılara mı saldırıyor, ateş atıp duruyor; yoksa Müslümanların safında yer almışta küfürle mi göğüs göğüse mi çarpışıyor? Durumuna dikkat etsin.

أَمَانُ أُمَّتِي مِنَ الْغَرَقِ إِذَا رَكِبُوا الْبَحْرَ أَنْ يَقُولُوا:
﴿بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِيهَا وَمُرْسِيهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ﴾﴾

Emânü ümmetî mine'l-ğaraki izâ rakibü'l-bahra en yekûle: "Bismi'llâhi mecrêhâ ve mürsâhâ, inne rabbî le-ğafûrun rahîmün." "Ve mâ kaderu'llâhe hakka kadrihî."

Hazreti Hüseyin Efendimiz'den merfû'an zikredilmiş bir hadîs-i şeriftir ki, Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş:

Benim ümmetimin garantisi, emânı, kurtuluşu neden?

Mine'l-ğaraki. Boğulmaktan,

İzâ rakibü'l-bahra. Denize sefere çıktıkları zaman, gemiye bindikleri zaman gemi batabilir, boğulabilirler. Boğulmamak garantisi, emanları, emniyetleri nedir?

Şu sözleri okumaktır, şu âyet-i kerîmeyi okumaktır,

"Bismi'llâhi mecrêhâ ve mürsâhâ, inne rabbî le-ğafûrun rahîmün. (Hûd Suresi 41. Ayet) Bu Kur'an-ı kerîm'den bir âyet-i kerîmeden alınmıştır ibaresi. Nuh *aleyhisselam* ve ona

iman edip tabi olanlar gemiye binerken;

“*Bismi’llâhi mecrêhâ ve mürsâhâ* diye âyet-i kerîmede Nuh *aleyhisselam*’ın kavmine böyle diyerek gemiye binin dediğini anlatıyor Kur’an-ı Kerîm. Biz de bu dua ile gemiye binersek, uçağa binersek, bir vasıtaya binersek bu duayı unutmayalım,

“*Bismi’llâhi mecrêhâ ve mürsâhâ, inne rabbî le-ğafûrun rahîmün.* “Allah’ın adıyla hareket etmesi bunun ve menzili maksuduna varıp, erişmesi, kavuşması Allah’ın adıyladır. Rabbim Ğafur’dur, Rahim’dir, rahmeti çoktur, rahmeti boldur, afv-u mağfiret eder.” diye Ona iltica eder. Arkasından denilecek ki;

Ve mâ kaderu’llâhe hakka kadrihî. “Kâfirler, müşrikler, zavallılar Allah Teâlâ Hazretleri’ni hakkıyla takdir edemezler.” Sığınacak kapı orası halbuki

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

Vemâ kaderu’llâhe hakka kadrihî ve’l-ardu cemî’an kabdatühû yevme’l-kıyâmeti ve’s-semâvâtü matviyyâtün biyemînih,

sübhânehû vete'âlâ 'ammâ yüşrikûn. (Zümer Suresi 67. Ayet) âyet-i kerîme uzundur.

“Allah Teâlâ Hazretlerinin azametini kâfirler anlayamadılar, kıyamet gününde bütün dünya yedi kudretindedir. *ve's-semâvâtü*, Semavât yeminiyle dürülmüştür, yani gökler, yerler onun yanında, onun azameti karşısında işte bu durumdadır.” diye onu öyle azametini gösteren bir büyük âyet-i kerîmedir. Bunu okuyarak böyle bineceği vasıtaya, gemiye böyle binecek, böyle olduğu taktirde batmaya mahfuz kalır.

Eh, bu gemi için böyle o zaman uçak yoktu, şimdi uçak gemisidir, işte o da havada yüzüyor aynı tarz da, uçakta da bunu okuyalım binecek olursak bir yere giderken, otomobile binerken veyahut bir ata vesaireye binerken umumiyetle okunan;

Bismillâhirrahmânirrahîm.

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ
وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ

Sübhane'llezî sehharâ lenâ hazâ ve mâ künnâ lehû mukrinîn. Ve innâ ilâ Rabbinâ lemunkalibûn.” (Zuhrûf, 43/13-14)

Âyet-i kerîmeleridir. Bu okunmuştur. Bu

da yine gemiye binmekle ilgilidir, ama öteki bineklere de teşmîl edilmiştir. Böyle bir bineğe binildiği zaman bu dua ile dua edilmesi tavsiye olunmuştur.

Allah Teâlâ Hazretleri her işimizi ona hakkıyla tevekkül etmeyi bizlere nasip eylesin... Çünkü Ona tevekkül edenleri Allah sever ve mahrum koymaz. Menzil-i maksuduna ulaştırır. İşini kollar. Kendisine emanet olunana, kendisine sığınana Allah zarar getirtmez.

Allah Teâlâ Hazretleri bizi kendisinin sevdiği, razı olduğu, hıfzında himayesinde tuttuğu, koruduğu, kolladığı iyi kulların zümresine dahil eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l besmele.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
16.03.1985

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ